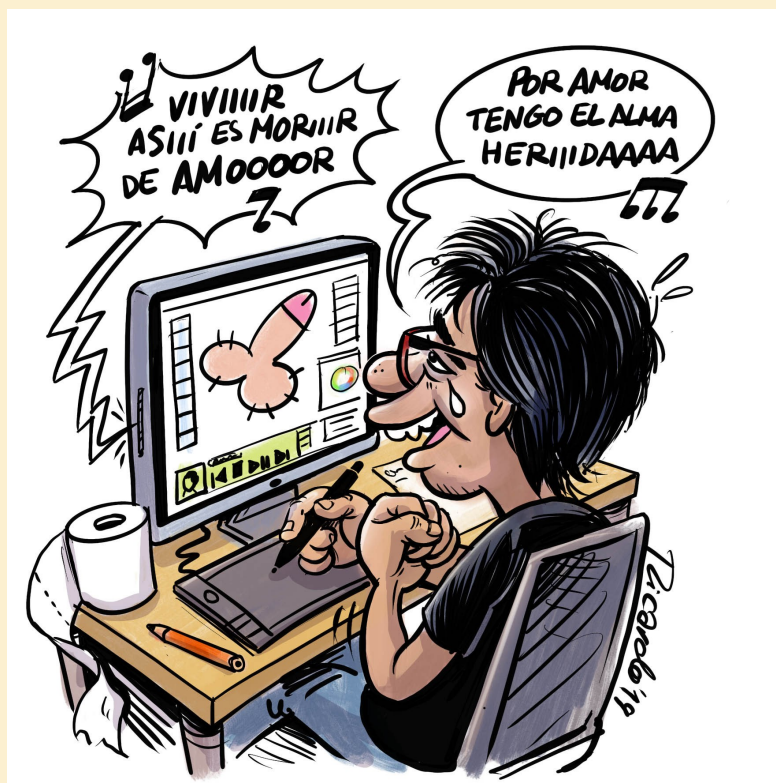

Ricardo Peregrina:

«L'humor és imprescindible a la vida»

Per Jordi Riera Pujal

Autoretrat

Ricardo Peregrina (Barcelona, 1973) és dibuixant de vinyetes humorístiques i il·lustrador. Actualment és una de les firmes imprescindibles d'El Jueves. Pocs autors en la història de la revista han aconseguit mantenir al mateix temps dues sèries en publicació. El dibuixant hi col·labora amb Horario de oficina, Coitus imperfectus i altres aportacions més esporàdiques amb una gran acceptació per part dels lectors.

Ricardo es un dibujante versátil que té com a referent l'estil humorístic de l'editorial Bruguera, que va omplir els quioscos de publicacions infantils als anys setanta i vuitanta. Tal com l'autor comenta, Francisco Ibáñez, pel seu domini de la tècnica del dibuix i la seva destresa en l'acumulació de gags, ha estat el seu gran mestre. Ibáñez és el gran expert en l'art de fer historietes divertides i en mantenir l'interès del lector en totes les pàgines que dibuixa. En Jan, un altre gran autor de la historieta humorística, Ricardo hi ha pogut entreveure que les línies argumentals també poden incorporar referències sobre temes socials. No dubtem, però, que el màxim interès del dibuixant, amb el seu humor ocurrent i gamberro, és seguir la consigna «fora l'avorriment» i divertir i entretenir el públic adult que el segueix. Els seus fans, que són multitud, li agraeixen l'habilitat que té de saber retratar les obsessions i contradiccions de la societat en què vivim a través de l'humor.

Què recordes de la teva infància amb relació al món del dibuix?

Quan era molt petit diu la meua mare que, com que llavors no hi havia *tablets*, em feia dibuixets en un paper per tenir-me distret mentre em donava el menjar. Potser va ser allà on va néixer el meu interès pel dibuix. Després va venir el descobriment dels còmics. De petit era molt fan de la programació infantil televisiva, de les poques sèries d'animació que s'emetien (*La abeja Maya*, *Mazinger Z*, *Looney Tunes*, les produccions de Hanna-Barbera...) i de programes com el de *Los Payasos de la tele*, els de Torrebruno, *Barrio Sésamo*... Però allò només ho feien unes quantes hores al dia, i amb els tebeos podia tenir la meua ració de dibuixets i humor en qualsevol moment. La gent de generacions anteriors a la meua diu que els tebeos eren el cinema dels pobres. Per a mi suposo que eren com el Boing o el Clan TV d'aquella època. A partir d'allò, tal com passa amb quasi tots els nens, em va agafar la mania de voler dibuixar els personatges que m'agradaven, copiant-los o intentant fer-los de memòria. El pas següent, al cap d'un temps, va ser inventar-me uns personatges jo mateix i voler crear les meves pròpies historietes amb ells, cosa que ja no fan tants nens.

Quines van ser les teves primeres lectures?

Els primers tebeos dels quals tinc record són d'una col·lecció amb els personatges de *Barrio Sésamo* (aleshores *Ábrete Sésamo*) titulats *Epi/Blas... y los demás*, que publicava Ediciones Recreativas, i els de *Mazinger Z*, el robot de las estrellas, de l'Editorial Valenciana, dibuixats per José Sanchis. No gaire més tard vaig conèixer els tebeos de Bruguera, en concret els de la col·lecció «¡Olé!»: *Mortadelo y Filemón*, *Los Pitufos* i *Superlópez* eren els meus preferits.

Los Muñecos de Fimosis, Mala Impresión, 1998.

Norbertito, Mala Impresión, 1999.

Hermi y Max, Amaniaco, 1998.

Los Muñecos de Fimosis, Mala Impresión, 2000.

Mai no vaig ser gaire de seguir revistes, preferia els recopilatoris com els «¡Olé!», amb personatges que m'agradessin. A més, a les revistes Bruguera hi solia haver moltes pàgines d'histories amb dibuix realista que no m'atreïen gens. Jo només volia nassots.

Quin era el teu personatge preferit?

Quan va començar el meu interès per dibuixar còmics, el meu primer referent, igual que el del 90 % de gent de la meua generació que es dedica a això, va ser Francisco Ibáñez. A part de ser l'autor més accessible, per la quantitat d'obres seves que inundaven els quioscos, era el que trobava més divertit, tant pel dibuix com pel guió. Més endavant vaig descobrir Superlópez i Jan, que no era tan prolífic, però que tenia un dibuix molt detallat, àgil, expressiu i diferent de la resta de dibuixants de Bruguera, amb històries que, a més de ser divertides, tenien molta més fantasia i sentit de l'aventura. Em va enamorar. Els pocs àlbums seus de la col·lecció «¡Olé!» que tenia era com si fossin or per a mi.

Pertanyes a la generació que ha passat per la universitat. Els teus estudis de Belles Arts a Barcelona t'han ajudat posteriorment en la teua carrera professional?

La carrera de Belles Arts està més orientada a formar «artistes» que a ensenyar-te arts plàstiques de manera acadèmica. Podria dir que no em va servir de res en la mesura que els professors d'allà no donaven valor artístic al còmic. I al d'humor encara menys.

Però no va ser així. Tot i que sí que hi va haver classes que em van semblar una autèntica pèrdua de temps, d'altres, com les sessions de model al natural, em van ajudar a millorar el dibuix. Quan dibuixo gent despullada a les meves pàgines de la sèrie *Coitus imperfectus* dono gràcies per aquelles classes. D'altra banda, hi havia l'ambient de la facultat, i no em refereixo a l'olor de marihuana. Estar en contacte amb altra gent que fa coses creatives t'anima a tu a fer-les.

A més, a Belles Arts vaig conèixer dos grans amics que també dibuixaven còmics, Jali (José A. Labari) i Valentí Ponsa. Es podria dir que amb ells vaig començar professionalment en el món del còmic. Després de dibuixar i escriure a sis mans un fanzín/comic-book titulat *Necrópolis* (1997) —una mica en la línia del *Mondo Lirondo*, que llavors «ho estava petant»—, que vam firmar com Los Muñecos de Fimosis, vam començar a col·laborar amb la revista d'humor de tirada nacional *Mala Impresión* (1998-2000), on fins i tot ens pagaven! (6.000 peles la pàgina, encara me'n recordo). Molts dies, després de classe, ens reuníem al pis d'estudiants on vivia Jali, i allà sorgia la màgia i CREÀVEM, enmig d'una olor de tabac i de ranci, sobre una taula amb restes de macarrons amb tomàquet, acompanyats de la música d'Oasis, Radiohead i Mecano. Va ser una època fantàstica, treballar junts va fer que ens influíssim mútuament i vam aprendre moltíssim. Però allò es va acabar quan vam acabar la carrera: cadascú amb la seva feina, en una ciutat diferent, sense cap revista en què publicar (*Mala Impresión* va trigar poc a tancar...). Era complicat trobar-se. Però, mira, últimament hem aconseguit tornar-ho a fer (beneïdes xarxes socials) i col·laborar tots tres junts en alguns números d'*El Jueves*. I passant-nos-ho igual de bé que vint anys enrere.

Parlem una mica més dels autors que et van influir en els teus inicis.

En els meus referents crec que hi podria incloure tot el que m'agrada o m'ha agradat del dibuix, humorístic o narratiu: des dels còmics Bruguera, la BD francobelga, Quino o *El Jueves* fins a *Bob Esponja*, passant per *Los Simpson*, *Dr. Slump*, *Monty Python*, *Roald Dahl*, *Aquí no hay quien viva*, *Seinfeld*, *Buenafuente*, *Quim Monzó*, *Billy Wilder*...

Però, sí, les meves referències més evidents són Bruguera, amb Ibáñez i Jan al capdavant. Suposo que perquè van ser els primers que vaig començar a imitar i sempre m'he sentit còmode fent coses en aquesta línia. Fins i tot autors més actuals que també considero referents, com Albert Montejos o Manel Fontdevila, crec que en part m'agraden perquè tenen bastant de Bruguera. Bé, en realitat tot *El Jueves*, en general, beu d'aquí.

Concurs de la Generalitat de Catalunya, 2002.

Hermi y Max, *Amaníaco*, 1995.

JL Martín diu que quan el van crear la idea era fer un *Pulgarcito* per a adults. Mai no he buscat aconseguir un estil ultrapersonal i allunyar-me totalment del que fos Bruguera, com sí que han fet altres autors. Diguem que els meus dibuixos tenen un estil bruguerial evolucionat. I les meves històries també, ja que quasi totes són gags d'una pàgina, com en aquells tebeos protagonitzats per antiherois i perdedors. El que passa és que el meu humor és més brut i orientat a lectors adults. Una de les coses que m'agrada quan faig còmics, a més d'explicar una història que sigui divertida, és criticar i assenyalar actituds, situacions amb què el lector, en veure-les, es pugui identificar o dir: «Vaja, doncs és veritat que passa això!». No sé si ho aconsegueixo, però en aquest sentit crec que una altra influència ha estat Mauro Entrialgo. M'agradaria tenir aquesta mirada seva tan aguda.

Una de les primeres revistes en què vas publicar va ser *Amaníaco*. Com vas contactar amb el seu editor, en Jordi Coll?

Un dia, quan estudiava el primer any (i l'únic que vaig fer, el 1991-1992) del curs de còmic de l'escola Joso, vaig veure que al panell d'anuncis n'hi havia un d'un fanzín que buscava col·laboradors. Era *Amaníaco*, amb l'inefable Jordi Coll al capdavant, quan encara es feia amb fotocòpies en blanc i negre. Vaig col·laborar en diversos números d'aquella primera etapa amb algunes pàgines fetes ex profeso i alguna altra de reaprofitada d'algun concurs de còmic a què m'havia presentat. Al cap d'un temps, quan el fanzín va començar a publicar-se amb portada a tot color, es va decidir que, per donar-li una mica més d'entitat, seria una bona idea incorporar personatges fixos, i ens van demanar a cadascun dels col·laboradors que creéssim una sèrie. Va ser aleshores quan van néixer *El Hombre que Araña*, *Minabo Sakasuko*, *El Ático*, *Julka*, *Kansas Cindy*, *Superticioso*, *Pankracio el Yayo Punk*, *Uno*, *Red de Volley*... i *Hermi y Max*, que van ser la meua aportació.

Quin plantejament et vas fer quan vas dissenyar els personatges de la sèrie *Hermi y Max*?

Feia un temps que donava voltes a la idea de crear uns personatges que tinguessin ganxo per presentar-los a Ediciones B, a veure si m'agafaven, i em semblava que la fórmula de dos protagonistes amb personalitats contraposades podia donar peu a moltes situacions divertides.

Vaig fer una versió de *La extraña pareja* amb animals antropomorfs: un gripau marranot i una sargantana molt finolis. Però a Ediciones B no el vaig poder fer passar. Quan a *Amaníaco* em van demanar de crear uns personatges nous vaig decidir reprendre aquell concepte, però amb un to més marrà, una mica com a la sèrie *Bottom* (*La pareja basura*) que emetien en aquella època a Canal +. Aleshores em vaig topar amb uns dibuixets que havia fet entre uns apunts de la universitat, en què versionava personatges infantils amb to grotesc: els Barrufets, l'abella Maia... i Epi i Blas. Així és com van sorgir *Hermi y Max*, que al final no són sinó una versió de la parella de marionetes amb les seves dues personalitats oposades portades a l'extrem. Blas es converteix en Max, un adult egoista obsessionat amb el sexe, i Epi en Hermi, un altre adult, però tan juganer i ingenu como un nen de cinc anys: la mentalitat embrutida i materialista enfront de la imaginació i la innocència.

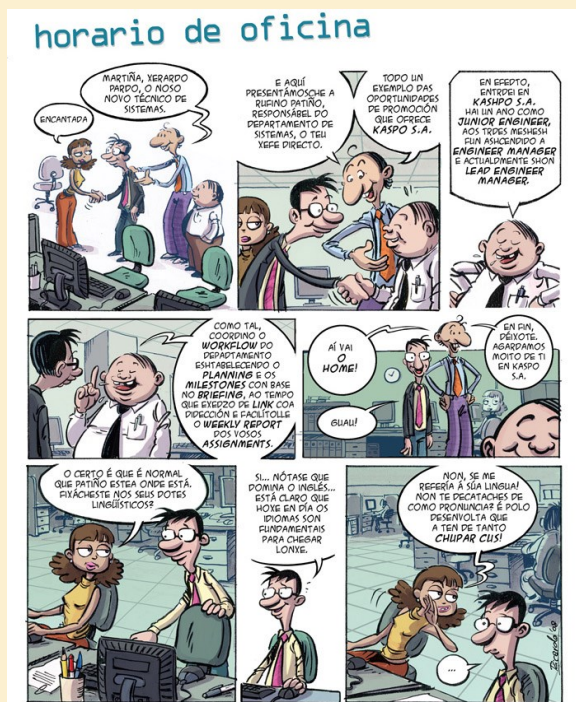
La teva primera feina remunerada va ser en una empresa de videojocs. Més tard crearies per a la revista *Retranca* la sèrie *Horario de oficina*, que encara avui es pot llegir a *El Jueves*. Les historietes, que mantenen una progressió argumental, semblen inspirades directament en la realitat del dia a dia d'una oficina. Com va ser la teva experiència treballant a Ubisoft de Barcelona?

Horario de oficina va néixer de la meua experiència a l'empresa de videojocs Ubisoft Barcelona. Hi vaig entrar al cap de poc d'acabar Belles Arts i hi vaig estar onze anys modelant escenaris en 3D, creant textures, animacions, dissenyant menús, corregint *bugs*, responant *mailstorms*, bevent cafès de màquina... No era una mala feina. Hi vaig aprendre molt i vaig conèixer molta gent maca i poca menys maca. A més, estava relacionat amb el món

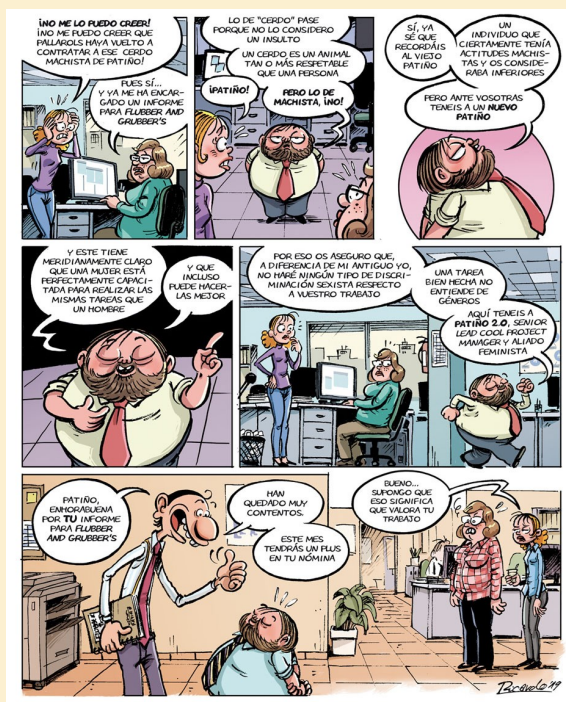

Hermi y Max, 2008.

artístic i creatiu..., però el meu fort eren els còmics, i m'espavilava per compaginar-los amb la meua feina amb els videojocs durant el temps que hi vaig ser: acudits setmanals per al diari *Regió7* i el seu suplement *Al Dia* (del Baix Llobregat Nord), una pàgina mensual per a la revista *Dolmen*, un àlbum a color d'*Hermi y Max*, col·laboracions a la revista *Mr. K* (editada per *El Jueves*), *Las clases del Maestro Picosso* per a la revista *¡Dibus!* i *Horario de oficina* per a la revista *Retranca*. Al cap de pocs anys a Ubisoft, en què em passava vuit hores al dia davant d'un ordinador i em relacionava amb un grup de gent bastant variada, vaig pensar que tota aquella experiència podria servir-me de material per a una nova sèrie d'historietes.

Horario de oficina, Retranca, 2008.

Horario de oficina, El Jueves, 2019.

Moltes anècdotes, comportaments absurds, situacions molt criticables, interacció entre personatges amb diferents caràcters... A més, resulta més fàcil inventar històries sobre temes que un ha viscut.

La primera versió d'*Horario de oficina* va ser una sèrie de tires que vaig fer per a un concurs de la Generalitat, amb què vaig guanyar un viatge a Angoulême el 2003. Al cap d'uns anys, quan Kiko da Silva em va proposar col·laborar amb la seva revista *Retranca*, vaig reprendre la idea redefinint els personatges en gags d'una pàgina a tot color. Però la meva intenció oculta i maquiavèlica era que les pàgines per a *Retranca* em poguessin servir per presentar el projecte d'*Horario de oficina* a *El Jueves*. Pensava que els podria interessar, ja que a la revista no hi havia cap sèrie sobre l'entorn laboral, cosa amb què, tal com em semblava a mi, podien sentir-se identificats molts dels seus lectors. El meu pla va funcionar i el desembre del 2010 *Horario de oficina* es va començar a publicar a *El Jueves*. Porto nou anys fent-la.

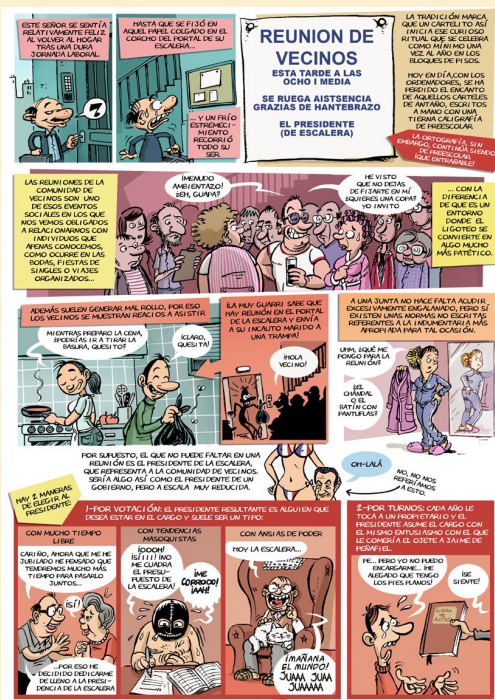
La cosa va començar amb tres personatges principals: Pardo, el passerell que acaba d'entrar a l'empresa; Pallarols, el director de l'oficina, i Patiño, el cap intermedi, pilota del director que sempre puteja el pobre Pardo. Va ser un suggeriment de Monteyts limitar el nombre de personatges perquè el lector els pogués conèixer més fàcilment. Però a poc a poc la sèrie ha anat evolucionant, més empleats de l'oficina han anat agafant protagonisme i les relacions entre alguns d'ells s'han anat complicant, fins que *Horario de oficina* s'ha convertit en una espècie de *sitcom* coral. De vegades fins i tot intento filar gags d'una setmana a una altra per establir un petit arc argumental. M'agrada el resultat. Però dibuixar gags que tinguin sentit per si mateixos i a la vegada formin part d'una continuïtat em suposa bastant d'esforç més, per tant, ho faig intermitentment.

Entrar a col·laborar a *El Jueves* suposa una consagració professional per a un dibuixant de còmics humorístics. Quins passos vas fer per poder arribar a col·laborar amb la revista?

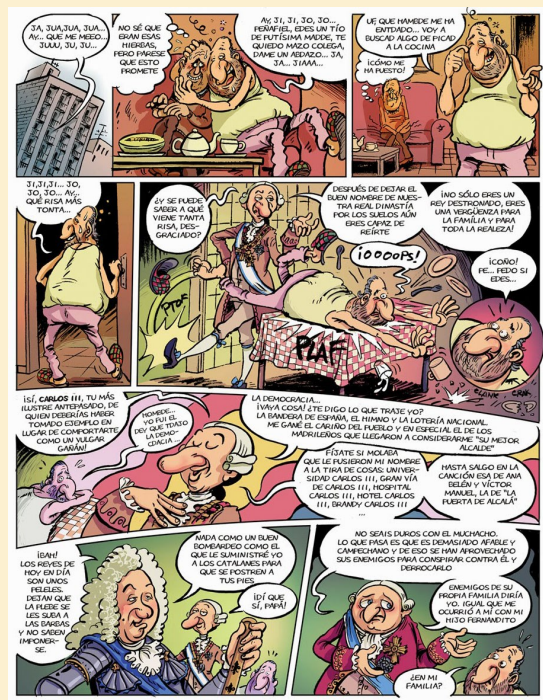
Havia intentat entrar a *El Jueves* en més d'una ocasió, presentant-los les meves historietes d'*Hermi y Max* o el que havia fet per a *Mala Impresión*, però cap projecte específic pensat per a la revista. Hi vaig ficar el nas el 2004, quan em va trucar en Jordi Coll, el d'*Amaníaco*, que aleshores treballava a *El Jueves*, per col·laborar amb una nova revista infantil que estaven preparant, *Míster K*. Hi vaig fer unes quantes pàgines i vinyetes puntuals, però compaginar la meua feina a Ubisoft amb els lliuraments setmanals, malgrat la il·lusió que em feia, es va convertir en un malson. Quan em van trucar per dir-me que prescindien de mi (sembla que perquè no acabava de rematar bé els acudits) gairebé va ser un alleujament. I gairebé em vaig autoconvèncer que mai seria capaç de fer historietes d'humor a un ritme setmanal. Un temps després, cap al 2009, amb la qüestió de *Míster K* ja oblidada i diverses pàgines d'*Horario de oficina* publicades a *Retranca*, vaig enviar un dossier amb el projecte a Albert Monteys, que aleshores era el director d'*El Jueves*. Em va contestar que l'havia rebut i que se l'havien de mirar. Però passaven els mesos i res de res. Aleshores em vaig creuar amb ell per casualitat en un viatge a Angoulême i em va dir que, quan tornés, passés per la redacció per parlar-ne en persona. Vaig tornar, hi vaig passar i en vam parlar. Els agradava *Horario de oficina*, però de moment no hi havia espai per a una nova sèrie a *El Jueves*, de manera que la guardarien per a més endavant. I em va proposar que els presentés unes quantes idees per a La Guinda, una secció de tres pàgines, normalment sobre temes atemporals, que serveix de colofó a cada número. Al cap d'uns dies els vaig presentar l'esbós d'una historieta sobre reunions de veïns, els va agradar i me la van publicar. Al cap de poc em van encarregar una altra Guinda, alguna pàgina puntual i, per fi, al novembre del 2010, em va trucar en Monteys per dir-me que *Horario de oficina* es començaria a publicar setmanalment. Vaig demanar una excedència a Ubisoft i vaig començar a col·laborar amb la revista, fent realitat el que havia estat un somni des de feia anys i descobrint que sí que era capaç de fer historietes de riure a un ritme setmanal (si podia dedicar-m'hi exclusivament, és clar).

Una altra de les teves grans sèries és *Borbón y cuenta nueva*, amb la família reial com a protagonista. Com va ser la seva gènesi?

El 2012, quan ja es començava a parlar obertament del cas Urdangarín, des d'*El Jueves* se'ls va acudir recuperar en forma de còmic per a la revista una idea que tenien pensada feia temps per a una sèrie d'animació al seu web: Joan Carles i la família reial havien perdut la feina i vivien tots junts en un pis com una família comuna. L'aleshores directora, Mayte Quílez, em va trucar un dia per preguntar-me si em venia de gust encarregar-me'n: consistiria en una sèrie de dues pàgines setmanals de «continuarà». I vaig acceptar. Semblava que el tema tenia possibilitats. A més, que pensessin en mi per a una nova sèrie em va fer pujar l'autoestima.

Guinda, *El Jueves*, 2010.

Borbón y cuenta nueva, *El Jueves*, 2013.

Però també em va posar els collons per corbata, tot s'ha de dir. Mai no havia fet res semblant. Vaig estar pensant idees durant unes quantes setmanes, però aleshores, amb pocs dies de diferència, es van saber les notícies de l'accident del rei caçant elefants i del tret al peu de Froilán. S'havia d'aprofitar que la Corona estava d'actualitat i em vaig haver de posar les piles per començar a publicar com més aviat millor. A partir de la premissa que em van donar, vaig plantejar una història distòpica en una Espanya on s'ha instaurat la III República. Al rei Joan Carles l'han obligat a abdicar, l'han desposseït dels seus béns i s'ha traslladat a viure en un pis de protecció oficial amb tota la seva família: Sofia, Felip, Letizia, Elena, Cristina (Urdangarín és a la presó), Froilán i els altres nens. Tot Espanya s'ha oblidat d'ells, però hi ha un grup secret de monàrquics i joancarlistes que conspira perquè els Borbons tornin al tron. A partir d'aquesta premissa es desenvolupa una història molt boja amb certa intriga, tocs de ciència ficció i, per descomptat, bromes constants a costa de la família reial.

La línia argumental semblava una gran telenovel·la humorística. Un format no gaire habitual a *El Jueves*. Et vas sentir còmode treballant en una sèrie amb el «continuarà la setmana que ve»?

Vaig estar amb *Borbón y cuenta nueva* un parell d'anys i va ser una sèrie que em va donar molta feina: havia de planejar una història a llarg termini que acabés cada setmana amb un «continuarà», amb molts personatges i diverses trames, amb diferents gags cada setmana, que fes l'ullet a l'actualitat, moltes caricatures, bastant de detall en el dibuix i a tot color (gràcies a Patrick Fodéré, excompany d'Ubisoft, que m'hi va ajudar).

Però va ser molt interessant desenvolupar-la. A partir d'una idea general i alguns moments clau que havien de passar, vaig anar improvisant bastant setmana a setmana, incorporant ocurrencies i situacions que no tenia planejades des d'un principi. Em vaig sentir una mica com un escriptor de fulletons.

La vaig acabar just al cap de poc que abdiqués el rei Joan Carles, cosa que va ser pura coincidència. Ja tenia previst posar punt final a la sèrie des del principi, i en el moment de l'abdicació em quedaven només dos o tres capítols. Primer em vaig empipar perquè l'abdicació desmuntava el plantejament de la meua història amb un Joan Carles destituït i un Felip que no havia arribat a regnar..., però després em vaig adonar que no hi hauria un moment millor per publicar un volum amb la història completa de *Borbón y cuenta nueva*.

Vaig acabar les pàgines que faltaven, vaig fer unes trucades i, gràcies a Panini i a la mediació d'en Jordi Coll (un altre cop), al cap d'un parell de setmanes va sortir a la venda en quioscos el volum en qüestió. Una llàstima que no me'l publicuessin des del mateix *El Jueves*, com semblava que tenien intenció de fer. Però estaven enmig d'un enrenou important després de la notícia de l'abdicació.

A principis de juny del 2014, l'editorial propietària d'*El Jueves* retira la revista dels quioscos per una portada sobre l'abdicació del rei. La publicació torna al carrer amb una portada diferent, i el fet provoca la sortida de divuit autors disconformes que titllen la decisió de censura. Com vas viure la crisi?

El dilluns que va abdicar el rei es va fer una reunió extraordinària a *El Jueves* per canviar la portada prevista (una amb Pablo Iglesias) per una altra que feia referència a la notícia bomba de l'any i incloure algun acudit interior sobre la qüestió. A la tarda van penjar al web la nova portada de Fontdevila amb el rei que li passava al seu fill una corona plena de caca.

Jo, per la meua banda, estava pendent que em diguessin alguna cosa sobre la possible publicació d'un àlbum de *Borbón y cuenta nueva*. Ja m'havien trucat d'*El Jueves* per dir-me que tenien intenció de treure'l.

L'endemà vaig trucar per preguntar sobre aquell tema i, de passada, vaig preguntar també per què al web ja no hi havia la portada sobre l'abdicació i tornava a sortir la de Pablo Iglesias. Ingenu de mi, vaig pensar que era perquè a *El Periódico* de Catalunya Miquel Ferreres havia publicat un acudit molt semblant. Però no, resulta que hi havia hagut censura per part de RBA, els propietaris d'*El Jueves*, que no volien que es toqués la Corona en portada. Des de la redacció em van comentar que més valia que allò no se sabés, perquè la imatge d'*El Jueves* quedaria com un drap brut. Per descomptat, ja no vaig tornar a treure el tema de l'àlbum de *Borbón y cuenta nueva*.

I al final es va destapar tot. La revista va sortir un dijous en lloc d'un dimecres perquè RBA va decidir destruir 60.000 exemplars impresos i tornar-los a imprimir amb la primera portada prevista que no parlava de la Corona... i va obligar *El Jueves* a no tornar a mencionar la Casa Reial en portada, sense donar cap explicació.

Al Dia, Regió7, 2013.

Quan vaig començar a rebre notícies dels autors indignats que abandonaven la revista vaig pensar: «Sí, ara tots els dibuixants hem de plantar cara i no hi haurà revista fins que RBA cedeixi i demani disculpes. Farem una vaga de llapis caiguts!». Però, segons em van dir després, allò no hauria servit de res. Les vendes d'*El Jueves* no eren res de l'altre món i als senyors de RBA tampoc els hauria importat massa que la revista desaparegués del seu catàleg.

Aquells dies vaig estar hores i hores xatejant per Facebook amb la resta d'autors que encara no havien pres una decisió, igual o més preocupats que jo. Alguns també van decidir anar-se'n, d'altres vam acabar decidint que era més sensat quedar-se. Personalment em va semblar que no serviria de res que me n'anés, que encara podíem lluitar des de dins de la revista i que no tenia sentit per part meva deixar la feina amb què tant havia somiat. De totes maneres, admiro els companys que van tenir el valor d'anar-se'n, perquè gràcies a ells va sortir a la llum el cas de censura, es va deixar en evidència RBA i es va prendre consciència de com d'habituals són les pràctiques censores als mitjans de comunicació.

Va ser un cop dur per a *El Jueves*. Vam arribar a pensar que després d'allò no trigarien a tancar. Però a poc a poc s'ha anat recuperant i la qüestió ha quedat bastant oblidada. De fet, el públic en general ni tan sols se'n recorda, del cas. Si parles de censura a *El Jueves* només tenen present la del 2007 amb la portada de Felip i Letizia fent coses sexuals.

Ara, després de cinc anys d'aquella crisi i malgrat les baixades de vendes de tota la premsa escrita, *El Jueves* es continua mantenint com una de les revistes setmanals amb més lectors. I estic content de seguir-hi.

Parlem de sexe... Com va néixer la sèrie *Coitus imperfectus*?

Coitus imperfectus va ser una proposta des de la redacció d'*El Jueves*. Vam estar publicant una temporada les pàgines *Happy Sex*, de Zep, i *Pecados Veniales*, d'Arthur Les Pins, però va arribar un moment en què ja no n'hi havia més.

Així doncs, per omplir el buit dedicat a l'humor més sexual, em van trucar a mi. Suposo que, després de veure que el sexe era un tema recurrent en les meves altres sèries, van pensar que podia ser l'autor adequat. L'encàrrec va ser una sèrie de l'estil del que feia Zep, amb situacions sexuals quotidianes que desemboquessin en un acudit. I això és més o menys el que porto fent des d'ara farà quasi cinc anys, potser amb un humor una mica més burro o més absurd. Però és el que em surt.

Una de les teves qualitats com a autor és que ets versàtil i et pots acomodar a diferents estils de dibuix. A *El Jueves* han aparegut diversos homenatges a Ivà, Ibáñez... firmats per tu.

Bé, han estat ocasions puntuals. Però si faig un homenatge m'agrada que quedi bé. Les historietes en què imitava Ivà que vaig fer per a *El Jueves* van començar en el número especial 40 anys (2017). Es va pensar recuperar alguns personatges antics per a l'ocasió dibuixats per autors actuals. A mi em va tocar *Historias de la puta mili*. Vaig pensar molt intentant acostar-me al màxim tant al dibuix com als guions d'Ivà (el més difícil). Vaig estar uns dies rellegint-me i analitzant les seves historietes: com feia els traços, com eren les cares per a tal o tal expressió, la manera de dialogar... Quan m'hi vaig posar va ser una mica com fer una traducció del meu llenguatge al seu. I, com que a la redacció els va agradar el resultat, més endavant em van encarregar un parell més de putes milis i una altra de *Makinavaja*. No es poden fer bé les coses!

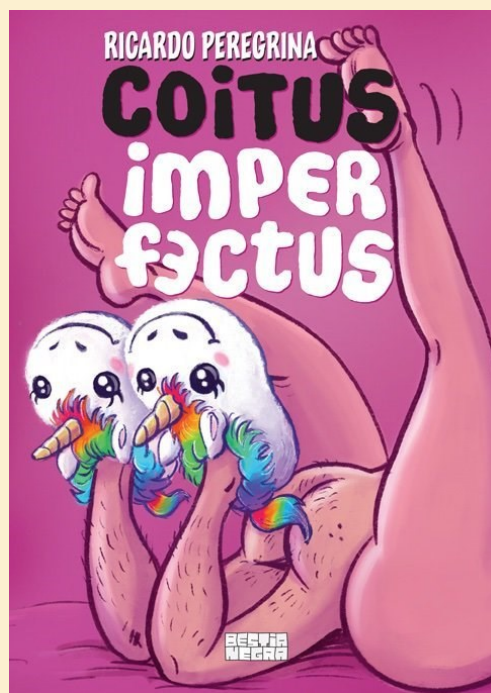
Allò d'Ibáñez va ser una paròdia que va sorgir d'una conversa a Facebook, en què, parlant del procés, va sorgir el títol *Yunqueras y Pushdemón, agencia de secesión*. D'aquí vaig fer una vinyeta que vaig publicar a Twitter amb bastant d'èxit, amb Junqueras i Puigdemont fugint a Brussel·les perseguits per jutges i policies com si fossin Mortadelo i Filemón. Els d'*El Jueves* la van veure i em van preguntar si podria fer una Guinda de tres pàgines a partir d'aquella idea per a la revista. La vaig fer i em va sortir una historieta en què explico tot el procés al més pur estil Ibáñez. També em va portar molta feina, però m'ho vaig passar bé fent-la i vaig quedar molt satisfet del resultat.

Amb la crisi en la venda de publicacions al quiosc no es fàcil mantenir-se només amb la remuneració que es percep com a dibuixant de còmics. Com t'ho fas?

Ara mateix pràcticament només col·laboro amb *El Jueves*. Però amb dues pàgines fixes a la setmana i alguna portada o pàgina extra ja faig un sou decent. La veritat és que és la feina que sempre havia volgut, al meu estudi, fent els còmics que m'agraden sense gaires exigències de caps o clients. L'única pega és haver de passar tantes hores treballant sol. De vegades trobo a faltar les pauses per prendre cafè en companyia, o les festes de Nadal com les que fèiem a Ubisoft.

Coitus imperfectus, El Jueves, 2015.

Coitus imperfectus, 2019.

Et sents una mica un rara avis en l'ofici? Ho comento perquè vius a Olesa de Montserrat, una ciutat més propera al Monestir de Montserrat que a la redacció d'*El Jueves* a Barcelona, a més gaudeixes d'una bonica pelussera i estàs casat i tens dues filles, cosa que no és del tot habitual entre els humoristes actuals.

La pelussera cada vegada és menys bonica, que ja tenim una edat. I la dona i les filles em sembla que aviat m'acabaran abandonant, fartes que em passi tantes hores tancat dibuixant. Encara hi ha esperança que em pugui convertir en un dibuixant normal.

Com veus el panorama actual de l'humor gràfic al nostre país?

Doncs no veig un panorama gaire ampli. Els diaris s'han anat desfent dels seus dibuixants i des de fa uns anys és més difícil trobar vinyetes d'humor als mitjans impresos. És clar que també és més difícil trobar mitjans impresos. Però bé, hi ha internet, i aquí veig que en el camp de la vinyeta satírica hi continua havent autors molt bons. Potser distingiria dos grups: els autors ja consolidats, professionals lligats a algun mitjà i que solen fer humor polític (Fontdevila, Vergara, Ferran Martín, Micky & Duarte, Puebla, *El Jueves*...) i gent més jove que publica a les xarxes més per gust i per donar-se a conèixer que per cap altra cosa. Aquests acostumen a fer un humor més costumista o absurd (que a mi, personalment, m'acostuma a fer riure més) i, en general, tècnicament els falta una mica de rodatge. Però d'aquí sortirà el futur de la professió. De fet, ja hi ha diversos fitxatges d'*El Jueves* que van començar donant-se a conèixer per internet (Terán, Salazar, Irene Márquez...).

Perquè al final l'objectiu és aconseguir publicar en un mitjà (digital o imprès) i que et paguin. Internet i les xarxes et donen visibilitat i més llibertat creativa per fer el que vulguis, però no ens podem guanyar la vida per mitjà de *likes* i *retuits*.

I en el camp de les historietes d'humor?

En el camp del còmic humorístic, entenent-lo com a historietes d'una pàgina o més, sí que em sembla que el tema està més pelut. Fins i tot als autors d'*El Jueves* ens costa que ens publiquin llibres recopilatoris. A Espanya es publiquen molts títols de còmic, però si les tirades són ridícules (entre 1.000 i 2.000, normalment), les vendes m'imagino que encara ho deuen ser més. I les xarxes estan bé per publicar vinyetes soltes o tires, però còmics d'humor de diverses pàgines ja no. Esperem que algun dia es tornin a posar de moda els còmics d'humor, igual que s'han tornat a posar de moda els discos de vinil o els partits d'ultradreta.

Què opines de l'entrada massiva de dones en l'humor gràfic? Creus que aporten una visió del món diferent?

Home..., jo tampoc diria massiva. La majoria d'autors continuen sent homes, el que passa és que el focus s'ha centrat en elles perquè encara trobem curiosos que una dona es dediqui a això. A mi em sembla fantàstic que hi hagi humoristes gràfiques dones. Ja era hora.

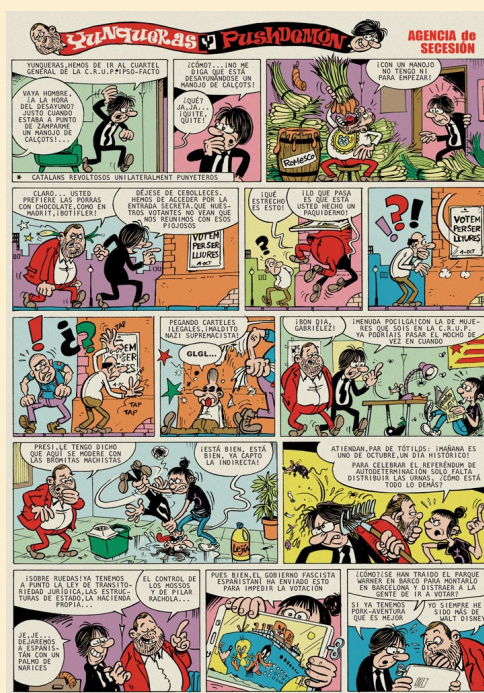
Últimament a *El Jueves* s'ha fet un esforç per incorporar fitxatges femenins: Maribel Carod, Mamen Moreu, Irene Márquez, Ana Belén Rivero, Marta Massana, So Blonde, Rocío Vidal... Encara són minoria, però és que fins no fa gaire allò era un camp de naps i l'única dibuixant era Mariel Soria (la de Mamen). Però entenc que era una cosa que passava en moltes altres professions, i en certa manera era lògic vivint en una societat en què allò normal era que la dona es quedés cuidant la casa i els nens. La quantitat de vocacions artístiques que s'han degut perdre!

Fixa't com estava la qüestió que fins i tot en mi havia calat la idea que les dones no eren gracioses i no sabien fer humor. Doncs no, m'equivocava. I algunes potser en fan més gràcia que d'altres, però el que és bo és que fan humor des del punt de vista femení. Parlen de coses que tant afecten homes com dones, però també de coses que les afecten a elles i de què poden parlar amb coneixement de causa.

Quants milers de vegades hem vist una vinyeta amb un paio que perd el cul en veure passar una tia bona? Quantes vegades hem vist la mateixa escena amb una noia que veu passar un *tiarro*? Doncs això. Falta més humor des d'un punt de vista femení.

Y si parlem dels teus llibres...

Aquest setembre l'editorial Bestia Negra em va publicar un llibre amb una selecció d'historietes de *Coitus imperfectus*.

El segon que m'editen després de *DiGestión de marrones en la empresa*, el recopilatori d'*Horario de oficina* que va sortir l'any passat. A veure si s'animen i em continuen publicant coses, que tinc centenars de pàgines esperant aparèixer en format llibre.

Ah, i també recentment vaig treure un tebeo amb el títol *Mega Filiburcito*, que es pot comprar en línia (ricardoperegrina.bigcartel.com, 82 pàgines, 12 euros... una ganga, vaja).

Tenia diverses pàgines publicades a *El Jueves* amb temàtica diversa: reunions de veïns, centres comercials, fills sobreprotegits, versions d'Ivà, *Yunqueiras* y *Pushdemón*... i vaig pensar que estaria bé recopilar-les en un format que recordés les antigues revistes de Bruguera (el disseny de la portada és una còpia del de *Super Pulgarcito*), barrejant aquelles pàgines amb seccions d'acudits, de passatemps i alguns dels meus personatges (*Hermi y Max*, *Norbertito*, *Horario de oficina*). Com que em va semblar que cap editorial estaria interessada a publicar-m'ho, ho vaig fer jo mateix. I no està anant pas malament. El millor és que puc controlar el que es ven.

Quins projectes tens entre mans, a part de la teva feina habitual a la revista?

No estic preparant res nou, a part del que faig per a *El Jueves*. Però sí que porto uns dies que em tomba pel cap la idea de preparar un projecte d'àlbum de còmic per a tots els públics, alguna cosa d'aventures però amb molts gags, una mica com *Mortadelo y Filemón* però amb el meu estil, i presentar-ho a la renascuda Bruguera. Ja que diuen que soc hereu d'Ibáñez i companyia, doncs ho assumeixo al 100 %. Em sembla que m'ho passaria molt bé fent-ho. A veure si trobo temps per posar-m'hi.

Mega Filiburcito, 2019.

El Jueves, 2019.

Parla'ns de què és per a tu l'humor...

Doncs no ho sé... Podria dir que per a mi l'humor és imprescindible a la vida. T'ajuda a treure transcendència a les coses i també serveix de vàlvula d'escapament, no? Si alguna cosa t'indigna, en lloc de sortir a barallar-te i cremar contenidors, més val fotre-se'n. No em considero una persona graciosa, però sí que tinc tendència, en general, a veure el costat ridícul de les coses. No suportó els dogmatismes, els fanatismes, la solemnitat... Potser per això ja de petit els únics còmics que m'atreien eren els d'humor i no els de dibuix realista.

Però fins fa poc no m'havia plantejat que el meu ofici fos el d'humorista. Em considerava dibuixant d'historietes o autor de còmics graciosets. Però, és clar, si escric i dibuixo amb la intenció de fer riure..., doncs sí, resulta que SOC HUMORISTA.

I fins i tot tinc una fitxa a Humoristan! Fixa't com n'és de complet aquest Museu Digital de l'Humor Gràfic, que recull biografies i obres tant de clàssics incommensurables, com ara Quino o el Perich, com d'un no ningú com jo.

21/10/2019

<http://humoristan.org>, Ricardo Peregrina, Jordi Riera Pujal

Entrevista traduïda de l'original en castellà

humoristan

<http://humoristan.org/>